

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2013

Μάθημα: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

**Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Δευτέρα, 3 Ιουνίου 2013
7:30 - 10:30**

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.
- Οι απαντήσεις να είναι σαφείς, ακριβείς και περιεκτικές.
- Όλοι οι υπολογισμοί να φαίνονται στο τετράδιο των απαντήσεων σας.
- Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματιζόμενης υπολογιστικής μηχανής.

ΕΡΩΤΗΣΗ Α΄ (Μονάδες 20)

Στην οικονομία μιας χώρας παράγονται μόνο γεωργικά και βιομηχανικά προϊόντα. Με δεδομένη και σταθερή την τεχνολογία παραγωγής που διαθέτει και χρησιμοποιώντας όλους τους παραγωγικούς συντελεστές πλήρως και αποδοτικά, παράγει τους πιο κάτω μέγιστους συνδυασμούς ποσοτήτων:

Συνδυασμοί παραγωγής	Γεωργικά προϊόντα (τόνοι)	Βιομηχανικά προϊόντα (τεμάχια)	Κόστος ευκαιρίας κάθε πρόσθετης μονάδας	
			Γεωργικά προϊόντα (τεμάχια)	Βιομηχανικά προϊόντα (τόνοι)
A	280	0	;	;
B	240	64	;	;
Γ	200	100	;	;
Δ	160	132	;	;
E	120	152	;	;
Z	80	;	;	2,5
H	40	176	;	;
Θ	0	180	;	;

Ζητείται:

- α) Να αντιγράψετε και να συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα στο τετράδιο των απαντήσεων σας δείχνοντας τους υπολογισμούς σας. **(Μονάδες 9)**
- β) Να εξηγήσετε γιατί το κόστος ευκαιρίας αυξάνεται σταδιακά. **(Μονάδες 2)**
- γ) Το κόστος ευκαιρίας των βιομηχανικών προϊόντων στο συνδυασμό Z είναι 2,5. Να εξηγήσετε τι υποδηλώνει το αποτέλεσμα αυτό. **(Μονάδες 2)**
- δ) Με βάση τα στοιχεία του πίνακα, ένας άλλος συνδυασμός X (120 τόνοι γεωργικών προϊόντων και 160 τεμάχια βιομηχανικών προϊόντων) μπορεί να παραχθεί; Ναι ή όχι και γιατί; Πως ονομάζεται ο συνδυασμός αυτός; **(Μονάδες 4)**
- ε) Η οικονομική εκμετάλλευση του φυσικού αερίου της Α.Ο.Ζ. (Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης) της Κύπρου αναμένεται να αποτελέσει παράγοντα οικονομικής μεγέθυνσης για την οικονομία. Να αναφέρετε δύο (2) παράγοντες που δημιουργούν οικονομική μεγέθυνση (οικονομική ανάπτυξη). **(Μονάδες 3)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Β´ (Μονάδες 20)

1. Το πιο κάτω απόσπασμα προέρχεται από δημοσίευμα στον ημερήσιο Κυπριακό τύπο με ημερομηνία 1^η Ιουνίου 2013. Αφού το διαβάσετε να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

«...Νέα απογείωση κατέγραψε η ανεργία στην Κύπρο τον Απρίλιο, φτάνοντας στο 15,6% του ενεργού πληθυσμού, που σε απόλυτους αριθμούς μεταφράζεται σε 71000 άτομα, έναντι του 14,5% τον Μάρτιο, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Eurostat. Η ανεργία ανάμεσα στους νέους κάτω των 25 ετών ήταν στο 32,7% ή 14000 άτομα (στοιχεία Μαρτίου), ενώ ο αντίστοιχος δείκτης στην Ευρωζώνη ήταν 24,4%....».

- α) Να υπολογίσετε τον Οικονομικά Ενεργό Πληθυσμό (Εργατικό Δυναμικό) της Κύπρου για το μήνα Απρίλιο. Η απάντηση να δοθεί με βάση τον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό. (Μονάδες 4)
- β) Η μορφή ανεργίας που επικρατεί σήμερα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι κυρίως η κυκλική. Να αναφέρετε που οφείλεται αυτή η μορφή ανεργίας και πότε συνήθως εμφανίζεται. (Μονάδες 2)
- γ) Να αναφέρετε δύο (2) μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής που πρέπει να πάρει το κράτος για τη μείωση της κυκλικής ανεργίας. (Μονάδες 2)

2. Να απαντήσετε τις πιο κάτω ερωτήσεις:

- α) Πότε εμφανίζεται ο στασιμοπληθωρισμός; (Μονάδες 2)
- β) Να αναφέρετε ποια μέτρα μπορεί να λάβει μια χώρα, **βραχυχρόνια** και **μακροχρόνια**, για την αντιμετώπιση του στασιμοπληθωρισμού. (Μονάδες 5)

3. Να απαντήσετε τις πιο κάτω ερωτήσεις:

- α) Να αναφέρετε τι περιλαμβάνει το Εμπορικό Ισοζύγιο και το Ισοζύγιο Άδηλων Πόρων. (Μονάδες 2)
- β) Να εξηγήσετε τη σημασία του Ισοζυγίου Άδηλων Πόρων για την οικονομία της Κύπρου. (Μονάδες 3)

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ΄ (Μονάδες 20)

1. Ο πιο κάτω πίνακας δείχνει την προσφορά και ζήτηση ενός αγαθού σε μια αγορά κατά τη διάρκεια μιας εβδομάδας:

Τιμή (€)	Ζητούμενη ποσότητα (χιλιάδες κιλά)	Προσφερόμενη ποσότητα (χιλιάδες κιλά)
50	30	150
40	60	120
30	90	90
20	120	40
10	150	10

Ζητείται:

- α) Να κατασκευάσετε σε ένα διάγραμμα τις καμπύλες ζήτησης και προσφοράς. **(Μονάδες 5)**
- β) Να προσδιορίσετε στο διάγραμμα την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας και να εξηγήσετε την έννοια της τιμής ισορροπίας. **(Μονάδες 3)**
- γ) Τι θα παρατηρηθεί στην αγορά του αγαθού:
(i) αν για οποιοδήποτε λόγο η τιμή πώλησης του είναι €40;
(ii) ποιοι θα αντιδράσουν και πώς θα αποκατασταθεί η τιμή ισορροπίας; **(Μονάδες 5)**

2. Η τιμή πώλησης ενός αγαθού είναι 40 σεντ το κιλό και στην τιμή αυτή πωλούνται 160 τόνοι την ημέρα. Η ελαστικότητα ζήτησης του αγαθού είναι 0,5.

- α) Να εξηγήσετε την έννοια της ελαστικότητας ζήτησης. **(Μονάδες 2)**
- β) Με κριτήριο το βαθμό της ελαστικότητας ζήτησης του πιο πάνω αγαθού να χαρακτηρίσετε τη ζήτηση του αγαθού και να αναφέρετε σε ποια κατηγορία αγαθών εμπίπτει. **(Μονάδες 2)**
- γ) Αν υποθέσουμε ότι η τιμή πώλησης του αγαθού αυξάνεται στα 60 σεντ το κιλό, να υπολογίσετε τη νέα ζητούμενη ποσότητα. **(Μονάδες 3)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Δ΄ (Μονάδες 20)

1. Ο πιο κάτω πίνακας αναφέρεται σε μια ανταγωνιστική βιομηχανική επιχείρηση που παράγει και πωλεί τα προϊόντα της στην τιμή των €120 το τεμάχιο.

Μονάδες Παραγωγής (Q)	Σταθερό κόστος (FC) €	Μεταβλητό Κόστος (VC) €	Συνολικό Κόστος (TC) €	Οριακό Κόστος (MC) €	Συνολικά Έσοδα (TR) €	Κέρδος ή Ζημιά €
0						
1			200	50		
2		90				
3				30		
4				80		
5			600			
6				280		

Ζητείται:

α) Να αντιγράψετε στο τετράδιο των απαντήσεων σας τον πιο πάνω πίνακα και να τον συμπληρώσετε. (Δε χρειάζεται να δείξετε τους υπολογισμούς σας).

(Μονάδες 9)

β) Στο τετραγωνισμένο χαρτί του τετραδίου σας να κατασκευάσετε στο ίδιο διάγραμμα τις καμπύλες του συνολικού εσόδου (TR) και του συνολικού κόστους (TC) και να δείξετε τις περιοχές του κέρδους και της ζημιάς.

(Μονάδες 4)

γ) Να δείξετε στο διάγραμμα σας το Άριστο Επίπεδο Παραγωγής.

(Μονάδες 1)

2. Να εξηγήσετε τη διαφορά μεταξύ παραγωγής και παραγωγικότητας της εργασίας.

(Μονάδες 2)

3. Να αναφέρετε τις τρεις (3) βασικές ιδιότητες των συντελεστών παραγωγής και να αναπτύξετε μία από αυτές.

(Μονάδες 4)

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Ε΄ (Μονάδες 20)

1. Σύμφωνα με σχετική αναλυτική έκθεση του ΔΝΤ, ο αντίκτυπος της κυπριακής τραπεζικής κρίσης στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και στη δημοσιονομική εξυγίανση της χώρας δημιούργησε συνθήκες «εξαιρετικά αβέβαιες».

Όπως υπογραμμίζεται, οι κίνδυνοι για τις προοπτικές της κυπριακής οικονομίας είναι «ουσιαστικές και γέρνουν προς την αρνητική πλευρά», ενώ τα προβλήματα θα μπορούσαν να επηρεάσουν δυσμενώς την πορεία του δημόσιου χρέους της χώρας.

Η κατάσταση της κυπριακής οικονομίας «είναι μοναδική και πρωτοφανής, αφού είχε να επιλύσει εκ των προτέρων ένα πολύ μεγάλο τραπεζικό πρόβλημα» δήλωσε χαρακτηριστικά η επικεφαλής της αντιπροσωπείας του Ταμείου στην Κύπρο, επισημαίνοντας ότι «ο αντίκτυπος της τραπεζικής κρίσης, στη δημοσιονομική εξυγίανση και στην ανάπτυξη παραμένει αβέβαιος αυτή τη στιγμή», εκφράζοντας φόβους για «βαθύτερη ύφεση».

α) Να γράψετε τι είναι το Εγχώριο Προϊόν μια χώρας και με ποιες δύο μεθόδους υπολογίζεται. **(Μονάδες 3)**

β) Να εξηγήσετε ποια μέθοδος κατά τη γνώμη σας πλεονεκτεί και γιατί. **(Μονάδες 2)**

γ) Σε ποιες κατηγορίες διακρίνεται το δημόσιο χρέος; Ποια κατηγορία δημιουργεί το σοβαρότερο πρόβλημα και γιατί; **(Μονάδες 3)**

δ) Τι είναι η εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους και ποια είναι η σχέση της με τον κρατικό προϋπολογισμό; **(Μονάδες 2)**

ε) Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της ύφεσης της οικονομίας; **(Μονάδες 6)**

2. Ποια φορολογία θεωρείται δικαιότερη και γιατί; **(Μονάδες 4)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

(ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ 100)

---ΤΕΛΟΣ ---